

[Udenrigsministeren.]

til at udtømme dem. Mængden af vore Køb i Tyskland kunde kun ændres enten derved, at der blev en større Købeevne i det hele taget i Danmark, eller derved, at vi indskrænkede vore Køb i England og overførte Købene til Tyskland. Det ærede Medlem har her i Dag med Styrke — og jeg glæder mig derover — understreget den Interesse, vi har i det engelske Marked. Jeg føler mig da overbevist om, at det ærede Medlem ikke vil anvise den Udvej, at vi skulde have flyttet Købene i en Retning, som det ærede Medlem selv er fuldstændig klar over Vanskelighederne ved.

Men det ærede Medlem har saa sit ene Omraade tilbage, og det er dette, at blot vi indskrænkede Produktionen af Færdigvarer i Danmark, vilde det hele dermed være klaret. Jeg vil gerne heroverfor sige, at den Forestilling om, at man kan klare det alt sammen ved at flytte om imellem Industri og Landbrug — paa Grundlag deraf vokser der en bitter Stemning frem imellem de to Erhverv ved saa mange Lejligheder —, den anser jeg for at være ganske uholdbar. Det, der maa foregaa, og som ogsaa fra første Færd har været lagt til Rette, er, at i det Øjeblik vi har et mindre Beløb til Raadighed at købe for i den øvrige Verden paa Grund af de Vanskeligheder, som ramte dansk Landbrug og dansk Eksportindustri ved den almindelige Verdenskrisens Fremgang, ja, da maa det være det naturlige Formaal for dansk Politik paa dette Omraade at bringe Købet ned af de Varer, som vi selv er i Stand til at fremstille eller bearbejde, og at faa saa mange Penge som muligt til Raadighed til Raastoffer, ikke blot til et enkelt Erhverv, men Raastoffer til baade Landbruget og til Industrien. Med Hensyn til hele den førte Handelspolitik's Betydning for Beskæftigelsen anser jeg det for at være af grundlæggende og alt afgørende Betydning, at det gennem den er blevet muligt at skaffe de forskellige Industrigrøene i Danmark de nødvendige Raastoffer. Det er et langt vigtigere Kærnepunkt end Spørgsmaalet, om der indføres lidt mere eller mindre af bestemte Grupper af Varer, som vi her i Landet er vant til at kalde Færdigvarer. For de Varers Vedkommende, som vi kan faa langt billigere ved at købe Raastoffet og bearbejde dette end ved at købe den færdige Vare, er det en naturlig Tendens hos os at forsøge at faa det saaledes ordnet, at vi kan komme til at faa netop Raastoffet og bearbejde dette i Danmark, hvad enten det nu skal bearbejdes af dansk Landbrug eller af dansk Industri.

Jeg vil dertil føje, at de Mennesker, som er bekymrede for, at de Industrier, der knytter sig til de saakaldte Færdigvarer, skal trænge andre Grøene af Danmarks Virksomhed tilbage, maa være klar over, at Mængden af, hvad vi køber af Færdigvarer, afhænger ikke alene af vort Ønske om at skaffe os den bedst mulige økonomiske Situation, men den afhænger i meget høj Grad af, at de andre Lande over for os stiller Krav om, at naar vi køber en vis Mængde hos dem, skal en meget betydelig Del deraf bestaa af de saakaldte Færdigvarer. Det er derfor ogsaa Tilfældet; Raastofferne følges nødvendigvis i vort Indkøb fra den øvrige Verden af et betydeligt Indkøb af Færdigvarer. En forstandig Afbalancering heraf er det, det kommer an paa, og denne forstandige Afbalancering har været mulig under den gennem de sidste Aar førte Handelspolitik. Ved Hjælp af den er det lykkedes at give de danske Erhverv tilstrækkelig Styrke til, at de i Aaret 1937 har kunnet modstaa to meget alvorlige Angreb paa vor Økonomi: det ene kom fra Vejrmagterne gennem den slette Høst forrige Aar, det andet kom fra Verdenskonjunkturerne gennem de overordentlig stærkt stigende Priser paa en Række af vore Raastoffer. Til Trods for disse to afgørende Vanskeligheder, der ramte os i Fjor, har Aaret 1937 til syvende og sidst formet sig gunstigt, langt gunstigere, end man kunde forudse det ved Aarets Begyndelse. Jeg tror, man kan sige, at dertil har bidraget en rimelig Afpasning af de forskelligartede Hensyn, der skulde tages til de forskellige Erhvervsinteresser i Danmark.

Det ærede Medlem understregede til sidst, at vi havde, som han sagde, flyttet Beskæftigelsen fra Landbruget til Industrien. Dertil kan jeg svare, at der er flyttet megen Beskæftigelse fra Landbruget til Industrien, men dette er ikke sket ved Regeringsmyndighedens Foranstaltninger. Den Slags Bevægelser er stærkere, end at Regeringer kan være bestemmende derfor. Nedgangen i Landbrugets Beskæftigelse er foregaaet derved, at den almindelige Verdenskrise, som satte ind fra 1928—29, og som — af særlige Grunde, som jeg ikke her behøver at komme ind paa — først ramte Danmark i 1931—32, var en Krise, der stærkere har ramt Landbruget, end den har ramt Industrien, og derfor er blevet særdeles byrdefuld for alle de Landes Landbrug, som i første Række bygger paa Eksport til den øvrige Verden. Der har været iværksat en Række Bestræbelser for over for dette at muliggøre det for Landbruget at fort-